

เฝ้าระวัง Virtual Kitchen ธุรกิจใหม่ในสนามแข่งขัน

ธุรกิจ Virtual Kitchen คือการทำอาหารสำหรับบริการฟู้ดเดลิเวอรีเท่านั้น โดยเป็นธุรกิจร้านอาหารที่ไม่มีหน้าร้าน ผู้บริโภคไม่สามารถนั่งทานที่ร้านได้ ร้านอาหารจะปรากฏเฉพาะในแอปพลิเคชันฟู้ดเดลิเวอรีเท่านั้น ซึ่งจุดเด่นหลักๆของ Virtual Kitchen คือ การแก้ปัญหาธุรกิจร้านอาหารแบบดั้งเดิม โดยเฉพาะในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 สายพันธุ์ใหม่ 2019 และการมุ่งตอบโจทย์ไลฟ์สไตล์ยุคใหม่ และอุปสงค์ของผู้บริโภคที่มากขึ้นในการใช้บริการ ตามแนวคิด Competitive differentiation หรือการสร้างความแตกต่างทางการแข่งขันในตลาด

หากพูดถึงการทำโมเดลธุรกิจรูปแบบใหม่นี้ อาจเรียกได้ว่าเป็นการเติบโตที่สร้างการแข่งขันให้แก่ “ธุรกิจบริการแพลตฟอร์มรับและส่งอาหาร” เนื่องจากธุรกิจดังกล่าวมีผู้ประกอบการรายใหม่เกิดขึ้นในตลาดเป็นจำนวนมาก รายงานจาก Researchandmarkets.com คาดการณ์ว่าธุรกิจ Virtual Kitchen จะมีอัตราการเจริญเติบโตปีร้อยละ 12 ในแต่ละปี ซึ่งภายในปี 2028 จะมีมูลค่ารวมประมาณ 139.37 พันล้านดอลลาร์

หน่วยงาน Competition and Consumer Commission of Singapore (“CCCS”) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับการแข่งขันของประเทศสิงคโปร์ ได้ออกมาเปิดเผยถึงการพิจารณาคดี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2564 เกี่ยวกับธุรกิจบริการแพลตฟอร์มรับและส่งอาหารและการทำธุรกิจ Virtual Kitchen ในประเทศสิงคโปร์ซึ่งพบว่า มีการร้องเรียนจากผู้ประกอบการรายย่อยหลายราย เนื่องจากผู้ให้บริการแพลตฟอร์มรับและส่งอาหารออนไลน์ ปฏิเสธในการให้บริการรับและส่งอาหารแก่ผู้ประกอบการรายย่อยที่ส่งอาหารจาก Virtual Kitchen ซึ่งข้อบังคับนี้ส่งผลต่อผู้ประกอบการ Virtual Kitchen รายย่อย เนื่องจากลักษณะของประเภทธุรกิจ Virtual Kitchen นั้นไม่ได้มีบริการรับและส่งอาหารของตนเอง ต้องพึ่งพาผู้ให้บริการแพลตฟอร์มรับและส่งอาหารออนไลน์ ดังนั้น การกระทำเหล่านี้ถือเป็นการกระทำที่เข้าข่ายเป็นการจำกัดการแข่งขันและอีกประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้ให้บริการ Virtual Kitchen รายใหม่ กำลังแข่งขันกับผู้ให้บริการจัดส่งอาหารออนไลน์เพื่อเสนอพื้นที่ในการทำ Virtual Kitchen ทาง CCCS พิจารณาว่าการดำเนินการดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถของผู้ประกอบการ Virtual Kitchen ในการแข่งขันสำหรับผู้ให้บริการอาหารและเครื่องดื่มเพื่อขอใบอนุญาตเพื่อประกอบการ Virtual Kitchen อย่างไรก็ตาม CCCS ได้ตัดสินคำพิพากษาคดีว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจเหนือตลาดและเป็นการกระทำอันกีดกันผู้ประกอบการรายย่อยในการเข้าสู่ตลาด

ทั้งนี้ การเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาด และการใช้อำนาจเหนือตลาดในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ยังมีความไม่ชัดเจนในด้านขอบเขตตลาดและการบ่งชี้พฤติกรรมผู้ที่มีอำนาจเหนือตลาด ยังเป็นหลักการที่หลายๆ ประเทศยังประสบปัญหาในแง่ของการพิจารณาขอบเขตตลาดเป็น multi-sided platform ซึ่งมีผลกระทบต่อหลักการการพิจารณาส่วนแบ่งตลาด (Market Share) และ ราคา (Price) ในแง่ของหน่วยงานกำกับการแข่งขันทางการค้า จึงจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อรักษาเสถียรภาพของบรรยากาศการแข่งขันในตลาด ซึ่งหน่วยงานกำกับการแข่งขันทางการค้าของทุกประเทศควรเร่งดำเนินการเพื่อปรับตัวให้ทันต่อยุคเศรษฐกิจดิจิทัลต่อไป

อ้างอิง McConnell, C. (2021). Singapore probes online food sectors. Retrieved 4 November 2021, from <https://globalcompetitionreview.com/singapore-probes-online-food-sectors>

